

The Effect of English Vocabulary Teaching with Pedagogical Cartoons Supplemented by Interlingual Interpretation on the Learning Amount of Iranian Language Learners

R. Moradjoz^{1*}, S. Ketabi² & M. Tavakoli³

1. PhD in Translation English language
2. Associate professor of English language teaching at Isfahan University, Isfahan. Iran
3. Professor of English language teaching at Isfahan University, Isfahan. Iran

تأثیر تدریس واژگان زبان انگلیسی با کارتون آموزشی به همراه ترجمه بین‌زبانی شفاهی بر میزان فراگیری زبان آموزان ایرانی

رسول مرادی جز^{۱*}، سعید کتابی^۲ و منصور توکلی^۳

۱. دکتری مترجمی زبان انگلیسی
۲. دانشیار گروه آموزش زبان انگلیسی دانشگاه اصفهان، اصفهان. ایران
۳. استاد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه اصفهان، اصفهان. ایران

Accepted Date: 2018/09/07

Received Date: 2018/04/09

Abstract

The present study was aimed at examining the effect of English vocabulary teaching with the pedagogical cartoon 'Gogo', supplemented by teacher-learners' interlingual interpretation and interactional illustrations, on the learning amount of Dilmaj Language House learners. The population involved all language learners of the institute (138), among whom 40 students were selected as the sample with simple random sampling and assigned to two classes (control and experimental groups) to be examined. First, a pre-test was administered to both control and experimental groups and then the experimental group received vocabulary teaching with the pedagogical cartoon 'Gogo', supplemented by teacher-learners' interlingual interpretation and interactional illustrations, for one semester (14 sessions); and the control group received the same cartoon without teacher-learners' interlingual interpretation and interactional illustrations. In the end of the term, post-test was administered to both groups. The results showed that the use of standard pedagogical cartoons such as 'Gogo', supplemented by teacher-learners' interlingual interpretation and interactional illustrations, could provide more comprehensible input, in turn bringing about better language acquisition.

Key Words: interlingual interpretation, Krashen's input hypothesis, comprehensible input, 'Gogo' pedagogical cartoon.

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر تدریس واژگان زبان انگلیسی با کارتون آموزشی 'Gogo' به همراه ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان بر میزان فراگیری زبان‌آموزان زبان‌سرای دیلماج بود. جامعه آماری مشتمل بر کلیه زبان‌آموزان زبان‌سرای دیلماج زنجان (۱۳۸ نفر) بود که از میان آنها ۴۰ نفر به عنوان نمونه و با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شد و در دو کلاس ۲۰ نفری (گروه کنترل و آزمایش) مورد بررسی قرار گرفت. ابتدا پیش‌آزمون دانش‌آزموزان از هر دو گروه کنترل و آزمایش به عمل آمد و سپس گروه آزمایش به مدت یک ترم (۱۴ جلسه) با کارتون آموزشی 'Gogo' به همراه ترجمه بین‌زبانی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان و گروه کنترل با همان کارتون ولی بدون ترجمه بین‌زبانی شفاهی معلم در معرض آموزش واژگان و عبارات مربوطه قرار گرفتند. در پایان ترم از هر دو گروه کنترل و آزمایش پس‌آزمون به عمل آمد. نتایج حاصله بیانگر این بود که استفاده از کارتون‌های آموزشی استاندارد همچون 'Gogo' به همراه ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان می‌تواند درون‌داد قابل فهم تر فراهم نماید و در نتیجه در فراگیری بهتر زبان‌آموزان مؤثر واقع گردد.

واژه‌های کلیدی: ترجمه بین‌زبانی، فرضیه درون‌داد، کرشن (Krashen, 1981)، کارتون آموزشی 'Gogo'

دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۹/۰۷

پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۰۴/۰۹

مقدمه و بیان مسئله

واژگان، در نقش رکن محوری هر زبانی، مهم‌ترین محتوای درون‌داد زبانی را تشکیل می‌دهند. نکته قابل توجه در آموزش واژگان این نکته است که فراگیری این بخش کلیدی نه دفعتاً، بلکه طی فرایندی طولانی‌مدت و مداوم صورت می‌پذیرد. همانگونه که نیشن (Nation, 1990) و اشمیت (Schmidt, 2001) اذعان می‌دارند، طی چنین فرایندی فراگیران بواسطه مواجهه با واژه‌ها در اشکال و بافت‌های گوناگون و نیز در بسامدهای متعدد با واژگان آشنا می‌شوند. با توجه به اینکه معانی برخی از واژگان خارج از بافت مربوطه ابهام‌آمیز است، بافتار یادگیری یکی از مسائل حائز اهمیت در آموزش و یادگیری واژگان است (Sun & Dong, 2004). طبق نظر دی و هیراماتسو (Day & Hiramatsu, 1991)، حتی کودکان نیز به هنگام فراگیری زبان مادری‌شان، واژگان جدید را از طریق بافتارهای شنیداری و خوانداری گوناگون یاد می‌گیرند.

در دنیای امروزی که با عنوان عصر ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات شناخته شده است، استفاده از برنامه‌های چندرسانه‌ای زبان اصلی همچون اخبار، فیلم، و کارتون یکی از پرتعدادترین و جذابترین منابع و شیوه‌های آموزش و یادگیری واژگان زبان دوم و خارجی محسوب می‌شود. محصولاتی از این دست با فراهم‌آوردن بافتارهای شفاف زبانی و بسامدهای متعدد می‌تواند موجبات آموزش و یادگیری بهینه‌تر واژگان زبان اول، دوم، و خارجی را فراهم آورد. از سوی دیگر، با توجه به اینکه فیلم‌های کارتونی می‌تواند تخیلات و آرزوهای دنیای کودکان را تا حدی منعکس کند و آنها را در دنیای مجازی تحقق ببخشد، استفاده از این محصولات چندرسانه‌ای می‌تواند نقش بسزایی در آموزش و یادگیری زبان اول، دوم، و خارجی ایفا کند.

یکی از سوالات کلیدی مرتبط با تهیه و ارائه این محصولات چندرسانه‌ای در دوره‌های زبان آموزی می‌تواند مربوط به سطح دشواری کارتون‌های مورد نظر باشد. در این حیطة یکی از فرضیه‌های نسبتاً نوین فراگیری زبان خارجی فرضیه درون‌داد کرشن (Krashen, 1981) موسوم به آی + ۱ است که تأکید آن بر ارائه مطالب جدید درسی در یک سطح بالاتر از سطح کنونی فراگیر و نیز بر لزوم ارائه درون‌داد قابل فهم است که امکان فراگیری بهتر و بهینه‌تر مطالب زبان خارجه را برای فراگیران فراهم می‌آورد. در همین راستا، بسیاری از صاحب‌نظران زبان‌شناسی کاربردی به مانند کوک (Cook, 2009a) بر نقش کلیدی ترجمه در فراهم آوردن درون‌داد قابل فهم و نیز در تحقق امر فراگیری به ویژه در سطوح مقدماتی و آموزش واژگان انتزاعی و در نتیجه لزوم بازگشت آن به کلاسهای آموزش زبان دوم و خارجی تأکید می‌ورزند.

فلذا، علیرغم لزوم استفاده از درون‌داد قابل فهم در آموزش (واژگان) زبان و نیز نیاز به ایجاد بافتارهای گوناگون و شفاف‌ساز زبانی به مانند فیلم‌های کارتونی به همراه زیرنویس زبان اصلی و ترجمه شفاهی بین‌زبانی و توضیحات تعاملی معلم و زبان‌آموزان، تقریباً مطالعه‌ای این حیطة مغفول مانده است. همانطور که الیس (Ellis, 2008) اذعان می‌دارد، هرچند میزان تأکید بر اهمیت درون‌داد

زبانی نزد نظریه‌های گوناگون اس.ال.ای^۱ (فراگیری زبان دوم) متفاوت است، با این وجود همه آنها بر ضرورت استفاده از درون‌داد زبانی صحنه می‌گذارند. هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر تدریس واژگان زبان انگلیسی با کارتون آموزشی Gogo^۲ به همراه ترجمه بینابانی معلم بر میزان فراگیری زبان‌آموزان زبان‌سرای دیلم‌ج زنگان است. با تأکید بر توضیحات مذکور، پژوهش حاضر مفروض می‌دارد که همراهی ترجمه بینابانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان با کارتون آموزشی Gogo در فراگیری واژگان زبان انگلیسی موثرتر از آموزش واژگان با همان کارتون ولی بدون همراهی ترجمه بینابانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان است.

ترجمه و فرضیه درون‌داد کرشن

مطالعات چندی به بررسی تأثیر زیرنویس بین رسانه‌ای (زبان اصلی) و یا بینابانی بر مهارت‌های زبانی به مانند درک مطلب، خواندن، شنیدن، و فراگیری واژگان پرداخته‌اند. هدف عمده چنین پژوهشهایی پاسخ به این سؤال بوده است که آیا آموزش و یادگیری زبان از طریق برنامه‌های چندرسانه‌ای زیرنویس‌دار مؤثرتر از برنامه‌های بدون زیرنویس است (Baltova, 1999; Danan, 1992, 2004; Markham, 1993; Garza, 1991; Neuman & Koskinen, 1992; Syndorenko, 2010; Perez et al., 2013, Perez et al. 2018). نتایج این پژوهشها مؤید موثرتر بودن آموزش زبان با زیرنویس است.

دورینگ (Doring, 2002) به بررسی تأثیر در معرض قرارگیری کارتون بر یادگیری زبان پرداخت. وی با رجوع به تجارب علمی، آموزشی و تحقیقاتی که در زمینه آموزش از طریق فیلم‌های کارتونی داشت دریافت که کارتونها می‌توانند موجب ترغیب و برانگیختن فرایندهای تفکر و مهارت‌های مباحثه شوند. کارتونها همچنین موجبات جلب توجه مخاطب را فراهم می‌آورند و مطالب درسی را در محیطی عاری از تهدید و اضطراب آموزش می‌دهند. از دیگر یافته‌های دورینگ (Doring, 2002) این بود که زبان‌آموزانی که در معرض آموزش از طریق کارتون قرار گرفته بودند مشارکت فعالانه، چشم‌گیر و موثرتری در مباحث کلاسی داشتند و چنین دست‌آوردی منبعث از اعتماد به نفس ایجاد شده بوسیله کارتونها در محیطی عاری از اضطراب عاطفی بود.

طی مطالعه‌ای در باب کارتونها مفهومی در نقش استراتژی مبتکرانه، کلارک (Clark, 2000) به این نتیجه می‌رسد که کارتونها می‌توانند نظر فراگیر را جلب و اطلاعات را در محیطی عاری از

^۱ Second Language Acquisition

^۲ نام. مل این کارتون عبارت است از "Gogo's Adventures with English" که از محصولات انتشارات لانگمن می‌باشد.

تهدید ارائه کنند. وی همچنین دریافت که کارتون‌ها بطور بالقوه می‌توانند موجبات تقویت فرایندهای تفکر و مهارت‌های مباحثه را فراهم آورند.

رول و آگ (Rule & Auge, 2005) در پژوهشی شان به این نتیجه رسیدند که فراگیران ترجیح می‌دهند زبان خارجی را بوسیله کارتون آموزش ببینند. دلیل چنین ترجیحی این است که کارتون‌ها جوی با اضطراب عاطفی پایین ایجاد می‌کنند و این امر موجبات ایجاد انگیزه بالا و نیز عملکرد بهتر حافظه فراگیران و پیشرفت تحصیلی آنان را فراهم می‌آورد.

سیندرنکو (Syndorenko, 2010) به مطالعه فراگیری واژگان از طریق رسانه‌های مختلف در میان زبان‌آموزان سطح مقدماتی پرداخت. نتایج حاصله نشان داد که در حالی که درون‌داد شنیداری منجر به تقویت توانش شنیداری می‌گردد، زیرنویس می‌تواند موجب تقویت توانش نوشتاری گردد. از یافته‌های دیگر این بود که همراهی تصویر با گفتار و زیرنویس موجب یادگیری بهتر واژگان می‌گردد. محمدی حسن‌آبادی و حیدری (Mohammadi Hassanabadi & Heidari, 2014) به مقایسه آموزش کارتون لوراکس ۱ با زیرنویس فارسی و بدون زیرنویس پرداختند. نتایج حاصله از تدریس واژگان از طریق کارتون زیرنویس‌دار و بدون زیرنویس به دوگروه کنترل و آزمایش در سطح مقدماتی نشان داد که گروه آزمایش پیشرفت بهتری نسبت به گروه کنترل داشت.

همانگونه که پیشینه تحقیق نشان می‌دهد، آموزش زبان خارجی با فیلم‌های کارتونی در حذف اضطراب حاصله از یادگیری و فراهم نمودن محیط صمیمی و دوستانه آموزش و یادگیری زبان و درون‌داد قابل فهم مؤثر است. فرضیه درون‌داد کرشن (Krashen, 1981) موسوم به آی+۱ مبنی بر ارائه مطلب جدید درسی در یک سطح بالاتر از سطح کنونی فراگیر و نیز بر لزوم ارائه درون‌داد قابل فهم تأکید می‌کند چرا که چنین امری امکان فراگیری بهتر مطالب زبان خارجه را برای فراگیر فراهم می‌آورد. از سوی دیگر بسیاری از صاحب‌نظران زبانشناسی کاربردی به مانند کوک (Cook, 2009a) بر نقش کلیدی ترجمه در فراهم آوردن درون‌داد قابل فهم و نیز در تحقق امر فراگیری به ویژه در سطوح مقدماتی و آموزش واژگان انتزاعی و در نتیجه لزوم بازگشت آن به کلاسهای آموزش زبان دوم و خارجی تأکید می‌ورزند. با این وجود، همانطور که کوک (Cook, 2009a) می‌گوید "علیرغم باور عمومی مبنی بر نقش بسزا و اصلی ترجمه در مطالعه آموزش زبان خارجی، نظریه‌های اخیر آموزش و یادگیری زبان در بهترین حالت چنین نقشی را نادیده گرفته‌اند و در بدترین حالت نیز به نکوهش آن پرداخته‌اند" (۱۱۲). همان‌گونه که کوک (همان منبع) می‌گوید دلیل چنین امری پیچیده است اما دلیل عمده واکنش نظریه‌پردازان امر به تاثیرات طولانی مدت و گسترده روش تدریس گرامر محور می‌باشد. از دیگر دلایل، تأثیر نظریه‌ها و یافته‌های فراگیری زبان اول بر نظریه‌های آموزش، یادگیری و فراگیری نظریه‌های زبان دوم و خارجی است. با این حال، همانطور که کوک (همان منبع) استدلال

می‌کند هیچ یک از دو موضع مذکور منطقی به نظر نمی‌رسند چرا که: الف) کاربرد ترجمه در آموزش زبان دوم و خارجی نیازی به پیروی از اصول و روش‌های کاربرد آن در روش تدریس گرامر محور ندارد بطوری که این فرایند شناختی و فراشناختی می‌تواند با شیوه‌های متفاوت تر و خلاقانه‌تری بکار بسته شود ب) فعالیت‌ها و فرایندهای شناختی فراگیران زبان دوم و خارجی قریب به یقین متفاوت‌تر از فرایندهای شناختی شناخته‌شده فراگیری زبان اول است چرا که فراگیران زبان دوم و خارجی بصورت خودآگاهانه یا ناخودآگاهانه بین زبان اولشان و زبانی که در حال یادگیری آن هستند ارتباط برقرار می‌کنند (همان منبع). به عبارت دیگر می‌توان گفت در چنین شرایطی فراگیران به نوعی ترجمه متوسل می‌شوند.

در سال‌های اخیر شاهد ادعان پژوهشگران و نظریه پردازان امر بر نقش ترجمه در فراگیری زبان خارجی هستیم. به گفته داف (Duff, 1989)، دلر و ماریو (Deller, S. and Mario, 2002) هرچند ذهنیت عموم از چگونگی کاربرد ترجمه مطابق با کاربرد آن در روش تدریس گرامر محور (ترجمه کتبی متون ادبی و کلاسیک و معادل‌یابی واژگان در لیست‌های بلندبالایی از کلمات زبان خارجی خارج از بافت مورد نظر) است، باید گفت که کاربرد ترجمه در آموزش زبان می‌تواند اشکال متفاوت‌تر و مؤثرتری صورت به خود بگیرد. از جمله این اشکال و شیوه‌ها عبارتند از ترجمه شفاهی، ترجمه معکوس (از زبان مادری به زبان خارجی)، تمرین ترجمه بر روی متون متنوع و مرتبط، ترجمه تلخیص محور با تمرکز بر دریافت پیام متون و غیره. از جمله نظریه‌پردازانی که بر بازگشت ترجمه به کلاسهای درس تاکید داشته‌اند نیز می‌توان به (هاوات و ویدوسون، Howatt & Widdowson, 2004)، داف (Duff, 1989)، استرن (Stern, 1992)، کوک (Cock, 2000, 2001, 2007, 2009)، باتزکام (Butzkamm, 2001) اشاره کرد. بیشتر این نظریه‌پردازان تصدیق می‌کنند که کاربرد خوب و خلاقانه ترجمه می‌تواند منجر به فراگیری (درمقابل یادگیری) گردد (Cook, 2009b). از دیگر محاسن کاربرد ترجمه در کلاس‌های آموزش زبان انگلیسی می‌تواند تفهیم نکات و تفاوت‌های ظریف زبانی و نیز به چالش کشیدن تأثیر یک‌جانبه زبان و فرهنگ انگلیسی در جایگاه زبان بین‌المللی بر روی زبان‌ها و فرهنگ‌های بر حاشیه رانده شده و در نتیجه مشروعیت‌دهی و در مواردی نیز احیای این زبان‌ها و فرهنگ‌های بومی باشد. با این وجود، همانطور که هاوات و ویدوسون معتقدند پژوهشها، نظریه‌ها و یافته‌های اصلاح‌گر قرن بیستم در باب خطرات و مضرات کاربرد ترجمه به روش گرامر محور همچنان به قوت خود باقی است و این به ما هشدار می‌دهد که بازگشت ترجمه به کلاس‌های آموزش زبان دوم و خارجی لزوماً باید به طرق دیگر و خلاقانه‌تری صورت گیرد که این مسأله موجب کاربرد بااحتیاط‌تر و وسواس‌تر ترجمه و بازنگری نقش آن در چنین کلاسهایی می‌شود.

بیکر استدلال می‌کند که ترجمه بهترین روش برای جلب توجه دانش‌آموزان، ایجاد انگیزه در آنان و جلب مشارکت و متعامل ساختن آنها است. فلذا، پژوهش حاضر با مدنظر قرار دادن کاربرد متفاوت‌تر و خلاقانه‌تر ترجمه در آموزش واژگان انگلیسی از طریق کارتون آموزشی *Gogo* به همراه ترجمه

بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان و نیز با در نظر داشتن لزوم وجود درون داد قابل فهم از طریق بافتارهای متنوع و پربسامد واژگانی و زبانی که علاوه بر آموزش چندرسانه‌ای و زیرنویس زبان اصلی از همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان برخوردار است، به بررسی تأثیر تدریس واژگان زبان انگلیسی با کارتون آموزشی *Gogo* به همراه ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان بر میزان فراگیری زبان آموزان زبانسرای دیلماج زنجان می‌پردازد.

روش‌شناسی

روش پژوهش شبه تجربی با طرح پیش‌آزمون- پس‌آزمون بین‌گروه آزمایش و کنترل بود. جامعه آماری مشتمل بر کلیه زبان‌آموزان زبانسرای دیلماج زنجان (۱۳۸ نفر) در ترم اول تابستان ۱۳۹۶ بود که از میان آنها ۴۰ نفر به عنوان نمونه و با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شد و در دو کلاس ۲۰ نفری (گروه کنترل و آزمایش) مورد بررسی قرار گرفت. هر دو کلاس محدود به دانش‌آموزان پسر بوده و سن آنها بین ۱۱ تا ۱۳ متغیر بود. تمامی زبان‌آموزان دوزبانه بوده و به دو زبان ترکی آذری (زبان بومی زنجان) و زبان فارسی (زبان رسمی کشور) در حد سن خودشان مسلط بوده و زبان انگلیسی را در مقام زبان خارجی یاد می‌گرفتند. به عنوان تابعی از موقعیت مکانی آموزشگاه زبان دیلماج، همه مشارکین تقریباً از طبقه متوسط جامعه محسوب می‌شوند.

قبل از اجرای آزمایش، پیش‌آزمونی برگزار شد تا توانش واژگان انگلیسی دو گروه مشخص شود و سپس گروه آزمایش به مدت یک ترم (۱۴ جلسه، هر هفته ۳ جلسه) با کارتون آموزشی *Gogo* به همراه ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان و گروه کنترل با همان تعداد جلسات و کارتون ولی بدون ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان معلم در معرض آموزش واژگان و عبارات مربوطه قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها متشکل از سؤالات معلم ساخته بود که شامل سؤالات پیش‌آزمون و پس‌آزمون می‌شد. هر دو آزمون متشکل از بیست سوال چهارگزینه‌ای بود که از قرار هر سوال یک نمره و مجموعاً بیست نمره در نظر گرفته شد. روایی محتوایی آزمون معلم ساخته که بر اساس اصول طراحی سؤالات تکلیف محور طراحی شده بود چندین بار بررسی شد و با اعمال نظر چند تن از معلمان مجرب و متخصصان تأیید شد و پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰.۸۷، به دست آمد. داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم‌افزار *SPSS* و آزمون *t* مستقل و همبسته مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

داده‌های به دست آمده از آزمون‌ها با استفاده از آزمون *t* مستقل و همبسته و از طریق شاخصهای آمار توصیفی چون میانگین و انحراف معیار مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. جدول ۱

میانگین و انحراف معیار آزمودنی‌ها را در پیش‌آزمون نشان می‌دهد. مقایسه میانگین‌ها در دو گروه آزمایش پیش و کنترل نشان داد که تفاوتی در سطح توانش واژگانی آنها وجود ندارد.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار آزمودنی‌ها در پیش‌آزمون بر طبق آزمون t مستقل

گروه‌ها	تعداد زبان‌آموزان	میانگین	انحراف معیار	نمره حداقل	نمره حداکثر
آزمایش	۲۰	۱۴/۵۵	۱/۵۰	۱۲	۱۷
کنترل	۲۰	۱۴/۴۰	۱/۳۵	۱۲	۱۶

برای تأیید یا رد فرضیه پژوهش از آزمون‌های پارامتری t مستقل و t وابسته استفاده شد. همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان با کارتون آموزشی *Gogo* در فراگیری واژگان زبان انگلیسی موثر است. همان‌گونه که جدول ۲ نشان می‌دهد استفاده از ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان در فراهم آوردن درون‌داد قابل فهم و در نتیجه یادگیری بهتر واژگان موثر است.

جدول ۲. آزمون t همبسته برای بررسی تاثیر کارتون به همراه ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان بر میزان یادگیری واژگان

گروه آزمایش	تعداد زبان‌آموزان	میانگین	انحراف معیار	t محاسبه شده	درجه آزادی	مقدار پی (سطح معناداری)
پیش‌آزمون	۲۰	۱۴/۵۵	۱/۵۰	-۸/۸۱۶	۱۹	۰/۰۰۰
پس‌آزمون	۲۰	۱۷/۵۵	۱/۲۳			

همانگونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، تفاوت معناداری بین میانگین نمره پیش‌آزمون (۱۴/۵۵) و میانگین نمره پس‌آزمون (۱۷/۵۵) گروه آزمایش در سطح $a=0/05$ وجود دارد. به نظر می‌رسد این تفاوت ماحصل همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان با کارتون *Gogo* می‌باشد که دارای زیرنویس زبان اصلی هم است. نتایج محاسبات نشان می‌دهد می‌توان با اطمینان ۹۵ درصد ادعا کرد که تفاوت معناداری بین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون وجود دارد. همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان با کارتون آموزشی *Gogo* در فراگیری واژگان زبان انگلیسی موثرتر از آموزش واژگان با همان کارتون ولی بدون همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان است. نتایج آزمون t مستقل نمرات پس‌آزمون در جهت مقایسه تاثیر همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان به همراه کارتون آموزشی *Gogo* با آموزش واژگان از طریق

همان کارتون ولی بدون همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان در فراگیری واژگان زبان انگلیسی (جدول ۳) فرضیه را تأیید می‌کند.

جدول ۳. آزمون *t* مستقل نمرات پس‌آزمون برای مقایسه تاثیر همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان به همراه کارتون آموزشی *Gogo* با آموزش واژگان از طریق همان کارتون ولی بدون همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان در فراگیری واژگان زبان

انگلیسی

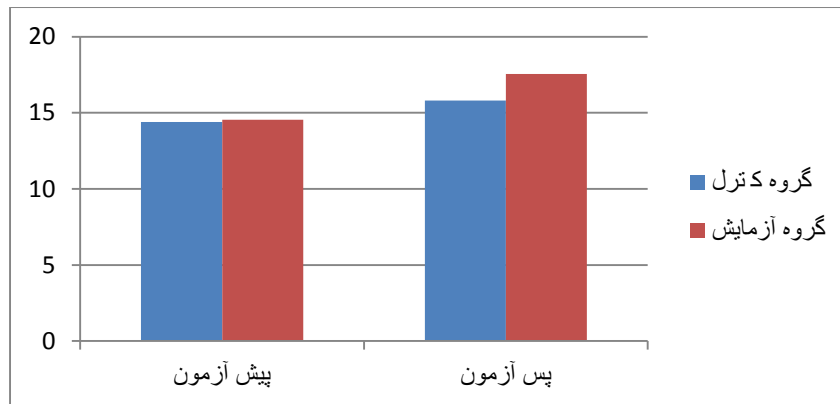
نمره پس‌آزمون	تعداد زبان‌آموزان	میانگین	انحراف معیار	<i>t</i> محاسبه شده	درجه آزادی	سطح معناداری
گروه آزمایش	۲۰	۱۷/۵۵	۱/۲۳	۴/۱۳۲	۳۸	۰/۰۰۰
گروه کنترل	۲۰	۱۵/۸۰	۱/۴۳			

جدول ۳ گویای این مطلب است که در سطح $\alpha = 0/05$ تفاوت معناداری بین میانگین نمرات گروه آزمایش (۱۷/۵۵) که با کارتون آموزشی *Gogo* به همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان و میانگین نمرات گروه کنترل (۱۵/۸۰) که با کارتون آموزشی *Gogo* ولی بدون ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان آموزش دیدند وجود دارد. به نظر می‌رسد این تفاوت ماحصل همراهی ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان با کارتون *Gogo* می‌باشد که دارای زیرنویس زبان اصلی هم است. به لحاظ آماری می‌توان با اطمینان ۹۵ درصد ادعا کرد که تفاوت معناداری بین نمرات گروه آزمایش و کنترل وجود دارد. در نتیجه می‌توان استنباط کرد آموزش واژگان زبان انگلیسی از طریق کارتون آموزشی *Gogo* به همراه ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان مؤثرتر از آموزش همان واژگان و عبارات با همان کارتون ولی در غیاب ترجمه بین‌زبانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان است.

نمودار ۱ مقایسه نمرات پس‌آزمون و پیش‌آزمون به عمل آمده از دو گروه کنترل و آزمایش را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، در مقایسه با گروه کنترل، گروه آزمایش پیشرفت قابل ملاحظه‌تری را در فراگیری واژگان مربوطه داشته است.

نمودار ۱. مقایسه نمرات پس‌آزمون و پیش‌آزمون به عمل آمده از دو گروه کنترل و آزمایش

نتیجه گیری

یافته‌های پژوهش بیانگر این است که استفاده از کارت‌های آموزشی استاندارد همچون *Gogo* که دارای زیرنویس زبان اصلی می‌باشد به همراه ترجمه بینابانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان می‌تواند در فراهم آوردن درون‌داد قابل فهم‌تر و در نتیجه فراگیری زبان‌آموزان، در مقایسه با آموزش با همان کارت‌های بدون ترجمه بینابانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان، مؤثرتر واقع گردد. آموزش واژگان زبان انگلیسی از طریق کارت‌های آموزشی *Gogo* به همراه ترجمه بینابانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان در یادگیری واژگان مؤثر بود. همانگونه که در پیشینه تحقیق ملاحظه شد، در آموزش حیطه‌های مختلف زبان، کارت‌های زیر نویس شده به زبان اصلی و یا بینابانی مؤثرتر از کارت‌های بدون زیرنویس هستند. به نظر می‌رسد یکی از دلایل چنین تأثیری در معرض قرارگیری فراگیران با درون‌داد قابل فهم‌تر باشد. آنگونه که از پیشینه تحقیق برمی‌آید، از دلایل دیگر چنین تأثیری می‌تواند فراهم نمودن محیطی عاری از تهدید با اضطراب پایین‌تر باشد. کاهش اضطراب نه تنها به دلیل آموزش از طریق کارت‌ها است بلکه همچنین ریشه در مشارکت فعالانه فراگیران در ترجمه بینابانی و توضیحات متعاملی آنان با معلم و همکلاسی‌هایشان دارد. بنابراین می‌توان استدلال کرد که آموزش واژگان از طریق کارت‌های زیرنویس دار زبان اصلی به همراه ترجمه بینابانی شفاهی و توضیحات متعاملی معلم و زبان‌آموزان می‌تواند در فراهم آوردن درون‌داد قابل فهم‌تر و در نتیجه فراگیری بهتر زبان‌آموزان مؤثرتر واقع شود. به عبارت دیگر می‌توان گفت، میزان فراگیری واژگان رابطه مثبت تنگاتنگی با درون‌داد قابل فهم دارد. فلذا، یافته‌های تحقیق مؤید این مطلب است که کاربرد اصولی و خلاقانه متعاملی ترجمه (در جایگاه فرایندی شناختی) در کلاس‌های آموزش زبان انگلیسی می‌تواند موجب شفافیت بیشتر بافتار یادگیری واژگان و عبارات زبان دوم و خارجی و پربسامدتر شدن آنان گردیده و در نتیجه منجر به درون‌داد قابل فهم‌تر و فراگیری (در مقابل یادگیری) بهتر این واژگان گردد. در نتیجه می‌توان

گفت فرضیه درون داد کرشن (Krashen, 1981) موسوم به آی+ ۱ مبنی بر ارائه مطلب جدید درسی در یک سطح بالاتر از سطح کنونی فراگیر و نیز بر لزوم ارائه درون داد قابل فهم که امکان فراگیری بهتر مطالب زبان خارجه را برای فراگیر فراهم می‌آورد تأیید می‌گردد. از سوی دیگر، لزوم بازگشت ترجمه به کلاسهای آموزش زبان دوم و خارجی و نیز لزوم توجه بیشتر به کاربرد خلاقانه‌تر و متفاوت‌تر ترجمه در کلاسهای آموزش زبان دوم و خارجی که مد نظر نظریه پردازانی همچون مانند کوک (Cook, 2009) و هاوات و ویدوسون است مورد تأیید قرار می‌گیرد. در پایان باید یادآور شد که بازگشت استفاده از ترجمه در کلاسهای آموزش زبان دوم و خارجی لزوماً باید به طرق خلاقانه‌تر و متفاوت‌تری از آنچه ترجمه کتبی انگاشته می‌شود صورت پذیرد. از جمله این روش‌ها می‌تواند ترجمه شفاهی و معکوس (از زبان مادری به زبان هدف)، ترجمه شفاهی متعاملی، ترجمه فراگیر محور، ترجمه تلخیص محور و ترجمه چند رسانه‌ای و بین رسانه‌ای باشد.

از محدودیت‌های پژوهش می‌توان به تمرکز فعالیت‌ها و برنامه‌های آموزشی آموزشگاه به کارتون آموزشی و در نتیجه اعتراض والدین به کم‌رنگ‌تر شدن فعالیت‌های مرتبط با منابع اصلی آموزشگاه از جمله کتب آموزشی اشاره کرد. پژوهش‌های آتی می‌تواند به بررسی استفاده از شرایط تحقیق حاضر بر میزان فراگیری حیطه‌های متفاوت زبانی از قبیل گرامر، خواندن، درک مطلب، مهارت‌های شنیداری، نوشتاری و گفتاری بپردازد. ویژگی‌های جامعه شناختی متفاوت‌تر مشارکین نیز می‌تواند به عنوان متغیرهای دیگری در پژوهش‌های آتی ایفای نقش کند.

Reference:

- Baltova, I. (1999). Multisensory language teaching in a multidimensional curriculum: The use of authentic bimodal video in core French. *The Canadian Modern Language Review*, 56(1), pp. 32-48.
- Butzkamm, W. (2001). Learning the Language of Loved Ones: On the Generative Principle and the Technique of Mirroring. *English Language Teaching Journal* 55(2), pp. 149-54.
- Clark, C. (2000). Innovative strategy: Concept cartoons. *Instructional and learning strategies*, 12, pp. 34-45.
- Cook, G. (2000), *Language Play, Language Learning*, Oxford, Oxford University Press.
- Cook, G. (2001). The philosopher pulled the lower jaw of the hen: Ludicrous invented sentences in language teaching. *Applied Linguistics*, 22(3): pp. 366-87.
- Cook, G. (2007). A Thing of the Future: Translation in Language Learning. *International Journal of Applied Linguistics*, 17(3), pp. 396-401.
- Cook, G. (2009a). *Translation in English Language Teaching*. Oxford, Oxford University Press.
- Cook, G. (2009b). Foreign language teaching. *Routledge encyclopedia of translation studies*, M. Baker (ed.), London, Routledge, pp. 112-115.
- Danan, M. (1992). Reversed subtitling and dual coding theory: New directions for foreign language instruction. *Language Learning*, 42(4), 497-527.
- Danan, M. (2004). Captioning and subtitling: undervalued language learning strategies. *Meta: Translators' Journal*, 49(1), pp. 67-77.

- Day, R.R., Omura, C. and Hiramatsu, M. (1991). Incidental EFL vocabulary learning and reading. *Reading in a Foreign Language*, 7(2), pp. 541-551.
- Deller, S. and Mario R. (2002). *Using the Mother Tongue*. London/ Addleston, English Teaching Professional/ Delta Publishers.
- Doring, A. (2002). The use of cartoons as a teaching and learning strategy with adult learners. *New Zealand Journal of adult learning*, 30, pp. 56-62.
- Duff, A. (1989). *Translation*. Oxford, Oxford University Press.
- Ellis, R. (2008). *The study of second language acquisition (2nd ed)*. Oxford, Oxford University Press.
- Garza, T. J. (1991). Evaluating the use of captioned video materials in advanced foreign language learning. *Foreign Language Annals*, 24(3), pp. 239-258.
- Howatt, A. P. R. and Widdowson H. G. (2004). *A History of English Language Teaching (2nd ed.)*. Oxford, Oxford University Press.
- Krashen, S. (1981). *Second language acquisition and second language learning*. Oxford, Pergamon Press.
- Markham, P. L. (1993). Captioned television videotapes: Effects of visual support on second language comprehension. *Journal of Educational Technology Systems*, 21(3), pp. 183-91.
- Mohammadi Hassanabadi, F. and Heidari, M. (2014). The effect of intersemiotic translation on vocabulary learning. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 98, pp. 1165 – 1173.
- Nation, I. S. P. (1990). *Teaching and Learning Vocabulary*. Boston, Heinle & Heinle.
- Neuman, S. B. and Koskinen, P. (1992). Captioned television as comprehensible input: Effects of incidental wordlearning from context for language minority students. *Reading Research Quarterly*, 27, pp. 94-106.
- Perez, M. M., van Noortgate, W., and Desmet, D. P. (2013). Captioned video for L2 listening and vocabulary learning: A meta-analysis. *System* 41 (3), pp. 720-739.
- Perez, M. M. Elke, P., and Desmet, P. (2018). Vocabulary learning through viewing video: the effect of two enhancement techniques. *Computer Assisted Language Learning*, 31 (1), pp. 1-26.
- Rule, A. C., & Auge, J. (2005). Using humorous cartoons to teach mineral and rock concepts in sixth grade science class. *Journal of geosciences education* 53 (3), pp. 548-558.
- Schmidt, R. (2001). Attention. P. Robinson (ed.), *Cognition and Second Language Dnstruction*. Cambridge, Cambridge University Press, pp. 332-341.
- Stern, Hans H. (1992). *Issues and Options in Language Teaching*. Edited by P. Allen and B. Harley, Oxford, Oxford University Press.
- Sun, Y. and Dong, Q. (2004). An experiment on supporting children's English vocabulary learning in multimedia context. *Computer Assisted Language Learning*, 17(2), pp. 131- 47.
- Syndorenko, T. (2010). Modality of input and vocabulary acquisition. *Language Learning & Technology*, 14(2), pp. 50-73.